

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Національна академія медичних наук України
Всеукраїнська громадська організація «Наукове товариство
анатомів, гістологів, ембріологів та топографоанатомів України»
Асоціація патологів України
Дніпровський державний медичний університет**

**МАТЕРІАЛИ ШОСТОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
СУЧАСНОЇ МОРФОЛОГІЇ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

9-11 ЛИСТОПАДА 2022 року

м. Дніпро, Україна

ОФІЦІЙНИЙ СПОНСОР І ПАРТНЕР КОНФЕРЕНЦІЇ:

Офіційний дистриб'ютор
Leica Biosystems
та Leica Microsystems в Україні
ТОВ «АЛТ Україна ЛТД»
м. Київ, вул. Митрополита Шептицького, 4 (ТРЦ «Комод»)
Тел.: +38 044 492 72 70
leica@alt.ua
www.alt.ua

ПОРІВНЯННЯ ВПЛИВУ НА СТРУКТУРУ ШКІРИ ОВАРІОЕКТОМОВАНИХ ЩУРІВ ГЛАУРОНОВОЇ КИСЛОТИ, ЕКСТРАКТУ ПУПОВИНИ ТА СЕРЕДОВИЩА, КОНДИЦІЙОВАНОГО СТОВБУРОВИМИ КЛІТИНАМИ ПУПОВИНИ	
V.V. Proniaev MORPHOGENETIC AND TOPOGRAPHIC PECULIARITIES OF THE MALE PERINEUM DURING THE PRENATAL PERIOD OF ONTOGENESIS	122
D.V. Proniaiev ANATOMY OF THE 6-MONTH FETUSES VAGINA	124
Д.В. Проняев, Т.В. Процак, М.П. Кавун МОРФОМЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МАТКИ ПЛОДІВ	124
О.С. Проценко, Н.О. Ткаченко, Н.О. Ремньова ДИНАМІКА МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН У ЛЕГЕНЯХ ПАЦІЄНТІВ ІЗ COVID-19	125
М.В. Пюрик МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ЖОВЧНОГО МІХУРА У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ КАЛЬКУЛЬОЗНИЙ ХОЛЕЦИСТИТ НА ФОНІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ 2 ТИПУ	127
В.Г. Рутгайзер, Д.Г. Крижановський, О.А. Рутгайзер, О.Г. Козловська МОРФОГЕНЕТИЧНІ ЗМІНИ МІОКАРДА ПРИ ДІЇ НАДВИСОКОЧАСТОТНОГО ЕЛЕКТРОМАГНІТНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ РІЗНИХ ТЕРМІНІВ ЕКСПОЗИЦІЇ	128
D.Yu. Savenkov MORPHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF ANASTOMOSIS FORMATION ZONE IN PATIENTS WITH COLORECTAL CANCER AFTER NEOADJUVANT RADIATION THERAPY	129
V.V. Sarnatskaya, L.M. Paziuk, K.I. Bardakhivska, V.G. Korotych, B.I. Gerashchenko, V.G. Nikolaev EXPERIMENTAL CARDIOMYOPATHY IN RATS TREATED WITH DOXORUBICIN: THE EFFECT OF ACTIVATED CARBON DOTS ON HISTOLOGICAL STRUCTURE OF CARDIOMYOCYTES	131
A.O. Svitlitsky, A.V. Chernyavskiy, T.M. Matvieishyna, M.S. Shcherbakov EPONYMS IN THE CLINICAL ANATOMY OF THE HUMAN ORGAN OF VISION	133
А.М. Сергеева МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ АСТРОЦИТІВ В ПЕРИФОКАЛЬНИХ ДІЛЯНКАХ МОЗКОВОГО ІНФАРКТУ	134
О.М. Slobodyan, O.Yu. Vovk, I.V. Chelpanova, Yu.V. Hnidyk MORPHOFUNCTIONAL FEATURES OF THE STRUCTURAL COMPONENTS OF THE EYEBALL IN A COMPARATIVE-SPECIES ASPECT AND IN VARIOUS PATHOLOGICAL PROCESSES	136
О.О. Содомора АНАЛІЗ МІКРО- ТА УЛЬТРАСТРУКТУРНИХ ЗМІН АРТЕРІАЛЬНОЇ СТІНКИ ДІЛЯНКИ СОННОЇ ПАЗУХИ НА РАННІХ ЕТАПАХ ВПЛИВУ ГЛУТУМАТУ НАТРІЮ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	138

of reference were processed, the main ones of which are mentioned in the article. To prevent errors, all terms have been aligned with the latest edition of the modern International Anatomical Terminology. It should be noted that the proposed article is a continuation of the work of the Department of Human Anatomy, Operative Surgery and Topographic Anatomy on the study of the formation of anatomical and medical terminology, which was started by an prominent Ukrainian scientist MD, PHD, DSc M.A. Voloshyn The eye is one of the most complex structures of the human body. Although the first attempts to describe this organ were made in the times of ancient Greece, more or less correct ideas about its structure emerged only in the 18th century. With the advent of new methods, this knowledge only deepened. The number of described structures and corresponding names-eponyms of these structures has increased significantly. According to the latest edition of Anatomical Terminology, adopted by the International Federation of Anatomical Associations in 2020, along with the Latin nomenclature, numerous synonyms used in clinical anatomy are given, including eponymous names. There are also certain eponymous names in the anatomy of the organ of vision, which are found in international and Ukrainian publications of the clinical anatomy of the eye and are used in practical ophthalmology, but which are absent in the International Anatomical Terminology. All the eponyms we collected with explanations were arranged in alphabetical groups.

On the basis of processed information sources, a list of almost 50 terms, which are most common in the clinical anatomy of the eye, was formed. The list is divided into sections according to the structures of the organ of vision, in each of which the eponyms are listed alphabetically. It should be noted that, despite the fact that eponyms are excluded from the modern International Anatomical Terminology, they continue to be used in scientific literature and practice as a tribute to great scientists.

МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ АСТРОЦИТІВ В ПЕРИФОКАЛЬНИХ ДІЛЯНКАХ МОЗКОВОГО ІНФАРКТУ

А.М. Сергеева

Запорізький державний медичний університет
Запоріжжя, Україна

Актуальність. У світлі наукових даних останніх десятиліть, доведено що астроцити є активними учасниками всіх фізіологічних функцій центральної нервової системи, а також визначено їх важливе значення в умовах патології. Астроглія підтримує сталість водно-електролітного балансу, поглинає та інактивує нейромедіатори, бере участь в електричних процесах та в інтегративній діяльності

9-11 листопада 2022 року
Дніпро, Україна

кіркових нейронів, здійснює метаболічну підтримку нейронів в умовах патології. Виняткове положення астроглії у функціонуванні нервової системи також визначає її важливу роль у реалізації репаративних процесів при гострих порушеннях мозкового кровообігу (ГПМК). Дослідження морфологічних змін астроглії при ГПМК є важливим завданням не лише з погляду фундаментальної науки, а й практичної медицини.

Мета: дослідити морфологічні зміни астроцитів в перифокальних ділянках інфаркту мозку в гострому періоді захворювання.

Матеріали та методи. В роботі проведено дослідження перифокальних ділянок ішемічного півкульового інфаркту мозку померлих хворих на 3 (n = 7), 7 (n = 5), 14 (n = 5) і 21 (n = 4) добу захворювання. Проводили світлову мікроскопію препаратів, пофарбованих гематоксиліном та еозином, кількісний підрахунок числа астроцитів у стандартизованому полі зору та морфометрія ядер астроцитів проводили за допомогою програми «Відеотест - Морфологія 5.2.0.158».

Результати та їх обговорення. До 3-х діб виявляються типові для гострого періоду зміни: поряд з незворотніми змінами більшості нейронів реєструвалося різке розширення відростків астроглії навколо нейронів та судин перифокальної зони інфаркту, що значно контрастувало зі структурною компактністю віддалених від ішемічного ядра ділянок. При цьому навколо нейронів та мікросудин формувалися значні щілини внаслідок різкого розширення астроцитарних відростків. Такий значний набряк астроцитів розцінюють як адаптивний процес спрямований забезпечення гідро-іонного балансу нервової тканини за умов ішемічного ушкодження. На окремих ділянках також відзначався виражений клазматодендроз (зернистий розпад потовщених терміналей) периваскулярних та навколонейрональних відростків астроцитів. Більшість астроцитів з пікнотизованими ядрами і вакуолеподібною цитоплазмою зазвичай виявлялися поруч зі спалими капілярами, що не містили крові. Кількість астроцитів із пікнотичними ядрами зростало до 8,14%. У цей термін, кількість астроцитів в перифокальних ділянках інфаркту мозку в стандартизованому полі зору була статистично достовірно зменшена на 17,62% порівняно з аналогічними ділянками мозку за відсутності ішемічного ушкодження. Слід вважати, що зменшення кількості клітин, як нейронів так і астроцитів відображало їх руйнування і лізис у ранньому періоді хвороби.

На 7 добу кількість збережених астроцитів в перифокальних ділянках інфаркту, на відміну від нейронів, практично не відрізнялося від контрольного рівня. На кордоні з некротичним вогнищем виявлялися збільшені в обсязі фагоцитуючі астроцити із зернистими включеннями в цитоплазмі. В умовах прогресуючого набряку в перифокальних ділянках інфаркту спостерігалися типові "огрядні астроцити" Ніссля. Навколо судин із збереженим кровотоком формувалися гніздно-вогнищеві проліферати з невеликої кількості гліальних клітин. На 14 і 21 добу в перифокальних

ділянках інфаркту реєструвалося статистично достовірне збільшення кількості астроцитів у стандартизованому полі зору відповідно на 24,55% і 41,67%. В цей термін відмічалось максимально збільшена кількість пікнотично змінених нейронів, а також наявність клітин-тіней. З боку астроцитів пікнотичні зміни клітин були відсутні.

Висновки. В ранні терміни ГПМК в перифокальних ділянках інфаркту мозку домінує набряк астроцитів. На 7, 14 і 21 добу наявність фагоцитуючих астроцитів і прогресуюче збільшення їх кількості свідчить про їхню високу функціональну активність в умовах ішемічного пошкодження.

MORPHOFUNCTIONAL FEATURES OF THE STRUCTURAL COMPONENTS OF THE EYEBALL IN A COMPARATIVE-SPECIES ASPECT AND IN VARIOUS PATHOLOGICAL PROCESSES

O.M. Slobodyan¹, O.Yu. Vovk², I.V. Chelpanova³, Yu.V. Hnidyk³

Bukovyna State Medical University

Kharkiv National Medical University

Danylo Halytsky Lviv National Medical University

Chernivtsi, Kharkiv, Lviv, Ukraine

The aim - to investigate the morphofunctional features of the structural units of the eyeball in a comparative-species aspect and during various pathological processes. In order to achieve the set goal, we studied the sources of scientific medical domestic and world literature.

Results. Nalbuphine is a synthetic opioid analgesic, a synonym of Nubain, (-)-17-(cyclobutylmethyl)-4,5b-epoxymorphinan-3,6b,14-triol hydrochloride. Its chemical structure is close to the group of morphinan and phenanthrene. According to its pharmacological action, it belongs to the group of agonist-antagonists opioid receptors (pentazocine, buprenorphine, butorphanol), with an agonistic effect on k-receptors, and an antagonistic effect on m-receptors, which is related to its small effect on the psychoemotional state of patients, compared to morphine, and the actual absence of addiction, at therapeutic doses and during short course of use. In addition, there is a significantly lower risk of respiratory and gastrointestinal complications, with an analgesic effect similar to morphine. The ratio of the strength of the analgesic effect and the risk of various complications, including the saturation effect "ceiling effect" (reaching a certain threshold and subsequent lack of effect when the dose is increased), is the largest, in comparison with other agonist-antagonists - pentazicin or buprenorphine, which, in fact, is

9-11 листопада 2022 року

Дніпро, Україна